

PyStart #36 Wchodzimy w obiektowość

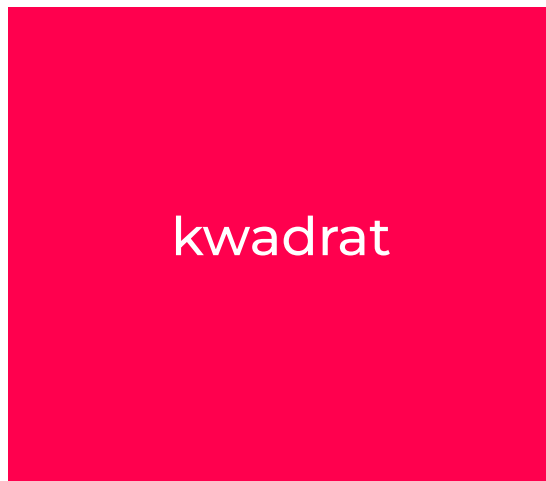
Pojęcie klasy i obiektu

Co to jest? Co możesz o nim powiedzieć?

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Pojęcie klasy i obiektu

Co to jest? Co możesz o nim powiedzieć?

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Pojęcie klasy i obiektu

różowy

długość boku 10

wyśrodkowany

kwadrat

Co to jest? Co możesz o nim powiedzieć?

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Pojęcie klasy i obiektu

różowy

długość boku 10

wyśrodkowany

kwadrat

mogę obliczyć jego pole

mogę obliczyć jego obwód

mogę go przesunąć / obrócić

Co to jest? Co możesz o nim powiedzieć?

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Pojęcie klasy i obiektu

Właściwości / properties

różowy

długość boku 10

wyśrodkowany

kwadrat

Metody

mogę obliczyć jego pole

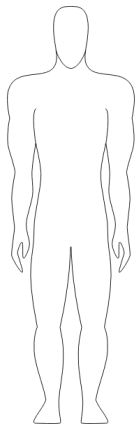
mogę obliczyć jego obwód

mogę go przesunąć / obrócić

Co to jest? Co możesz o nim powiedzieć?

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Pojęcie klasy i obiektu

klasa

Janek

obiekt

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Przykładowa klasa


```
1 class Student:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str, semester: int = 1):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5         self.semester = semester
6
7     def promote(self):
8         self.semester += 1
9
```

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Przykładowa klasa


```
1 class Student:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str, semester: int = 1):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5         self.semester = semester
6
7     def promote(self):
8         self.semester += 1
9
```


PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Przykładowa klasa


```
1 class Student:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str, semester: int = 1):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5         self.semester = semester
6
7     def promote(self):
8         self.semester += 1
9
```

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Przykładowa klasa


```
1 class Student:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str, semester: int = 1):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5         self.semester = semester
6
7     def promote(self):
8         self.semester += 1
9
```

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Przykładowa klasa


```
1 class Student:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str, semester: int = 1):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5         self.semester = semester
6
7     def promote(self):
8         self.semester += 1
9
```

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Przykładowa klasa

Podsumowując:

1. Nazwy klas z wielkiej litery
2. `__init__` to metoda specjalna, która jest wywoływana przy tworzeniu obiektu danej klasy oraz służy do przekazywania zmiennych inicjalizujących. **Dwa podkreślenia!**
3. `self` pozwala na ustawienie wartości oraz odebranie wartości konkretnego obiektu.

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Jak stworzyć obiekt?


```
1 class Student:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str, semester: int = 1):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5         self.semester = semester
6
7
8
9
10
11     george = Student('George', 'Jetson', 1)
12     print(george)
13     print(george.first_name, george.last_name)
14     george.promote()
15
```

PyStart #54 Wchodzimy w obiektowość

Zadania dla nabrania wprawy

1. Zaimplementuj klasę **Circle**, która w metodzie **init** powinna odebrać promień koła. Klasa ta powinna posiadać dwie metody liczące pole, a także obwód koła. **Pamiętaj o testach.**
2. Wykorzystaj utworzoną w poprzednim zadaniu klasę. Zapytaj użytkownika o promień koła i wyświetl jego pole i obwód.
3. Przygotuj klasę **Car**, która powinna przechowywać nazwę samochodu oraz jego cenę i maksymalną prędkość. Zapytaj użytkownika o 5 samochodów, a następnie wyświetl je na ekranie.

PyStart #55 Łączenie ze sobą obiektów

Dlaczego warto?

- dzięki klasom aplikacja jest podzielona logicznie
- każda jej część odpowiada za wyspecjalizowaną czynność
- nie musimy martwić się o powtarzające się nazwy funkcji
- w ten sposób lepiej odwzorowujemy rzeczywistość

PyStart #55 Łączenie ze sobą obiektów

Jak to działa?


```
6
7 class Library:
8     def __init__(self):
9         self.books = []
10
```



```
1 class Author:
2     def __init__(self, first_name, last_name):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
```

```
12 class Book:
13     def __init__(self, title, author):
14         self.title = title
15         self.author = author
16
```


PyStart #55 Łączenie ze sobą obiektów

Słowo na dziś

Odpowiedzialność

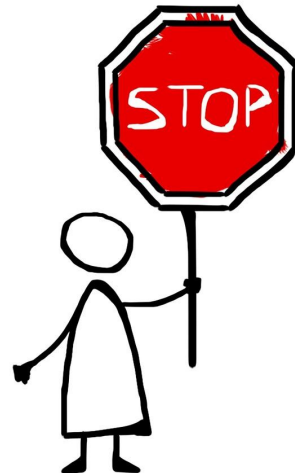

PyStart #55 Łączenie ze sobą obiektów

Zadania dla nabrania wprawy

Przygotuj klasy, które odwzorują takie dane, a następnie utwórz obiekty według tej struktury.

```
1  <?xml version="1.0" encoding="utf-8" ?>
2  <ksiazka>
3    <tytul>Przykładowy tytuł</tytul>
4    <gatunek>Kryminał</gatunek>
5    <autorzy>
6      <autor>
7        <imie>Bonifacy</imie>
8        <nazwisko>Smith</nazwisko>
9        <data_urodzenia>10-10-1910</data_urodzenia>
10     </autor>
11     <autor>
12       <imie>John</imie>
13       <nazwisko>Smith</nazwisko>
14       <data_urodzenia>15-05-1905</data_urodzenia>
15     </autor>
16   </autorzy>
17   <opis>Opis książki</opis>
18   <streszczenie>Krótkie streszczenie</streszczenie>
19   <ocena>5.0</ocena>
20 </ksiazka>
```


PyStart #55 Łączenie ze sobą obiektów

Zadania dla nabrania wprawy

Zosia chodziła po łące i zbierała jabłka.

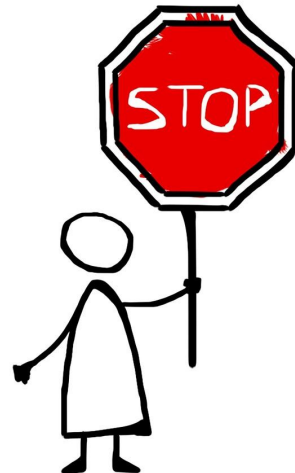
Każdy owoc ma:

kolor np. czerwony, zielony, żółty,

smak np. słodki, kwaśny

rodzaj np. dojrzały, niedojrzały.

Przygotuj obiekt Koszyk, do którego można będzie dodawać owoce oraz generować raport według danej cechy. np. ilość owoców według kolorów. Idealnie gdyby raport również był obiektem :)

PyStart #55 Łączenie ze sobą obiektów

Zadania dla nabrania wprawy

Przygotuj program, który będzie przechowywał wszystkie Twoje spotkania.
Informacje o spotkaniach przechowuj w pliku meetings.json.

Wymagania:

Każde ze spotkań trwa zawsze godzinę.

Spotkania mogą mieć różne tytuły.

Na dany dzień, na daną godzinę może być zapisane tylko jedno spotkanie.

Kalendarz posiada metody umożliwiające:

- wyświetlanie wszystkich spotkań
- sprawdzenie czy dany termin(data i godzina) jest wolna

PyStart #56 Inne metody specjalne

Kilka informacji

- Dlaczego metoda specjalna?
- Pamiętaj o `__` `__` :-)
- Czy jest więcej metod niż `__init__` ?

PyStart #56 Inne metody specjalne

Metody specjalne

`__init__` - utworzenie obiektu

`__str__` - reprezentacja tekstowa

`__add__` - dodanie dwóch obiektów (tak jak list)

`__eq__` - porównanie dwóch obiektów `==`

`__ge__` - porównanie obiektów `>=`

`__le__` - porównanie obiektów `<=`

PyStart #56 Inne metody specjalne

Metody specjalne `__str__`


```
1 class Person:
2     def __init__(self, first_name: str, last_name: str):
3         self.first_name = first_name
4         self.last_name = last_name
5
6     def __str__(self):
7         return f'{self.first_name} {self.last_name}'
8
9
10 me = Person('Kacper', 'Sieradziński')
11 print(me)
12
```

PyStart #56 Inne metody specjalne

Metody specjalne `__add__`


```
1 class Box:
2     def __init__(self, capacity: int):
3         self.capacity = capacity
4
5     def __add__(self, other):
6         total = self.capacity + other.capacity
7         return Box(total)
```

```
10 box1 = Box(10)
11 box2 = Box(20)
12 box3 = box1 + box2
13 print(box3.capacity)
```


PyStart #56 Inne metody specjalne

Metody specjalne `__eq__`


```
1 class Box:
2     def __init__(self, capacity: int):
3         self.capacity = capacity
4
5     def __eq__(self, other):
6         return self.capacity == other.capacity
7
8
9 box1 = Box(10)
10 box2 = Box(10)
11 print(box1 == box2)
12
```

PyStart #56 Inne metody specjalne

Metody specjalne

`__lt__` - mniejsze niż

`__gt__` - większe niż

`__ne__` - nierówne

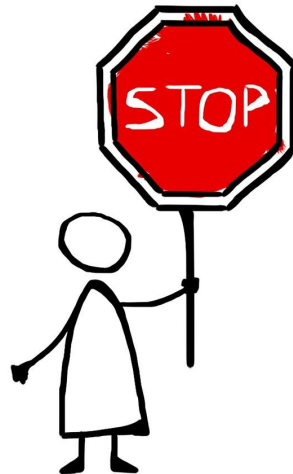
PyStart #56 Inne metody specjalne

Zadania dla nabrania wprawy

Dany jest obiekt:

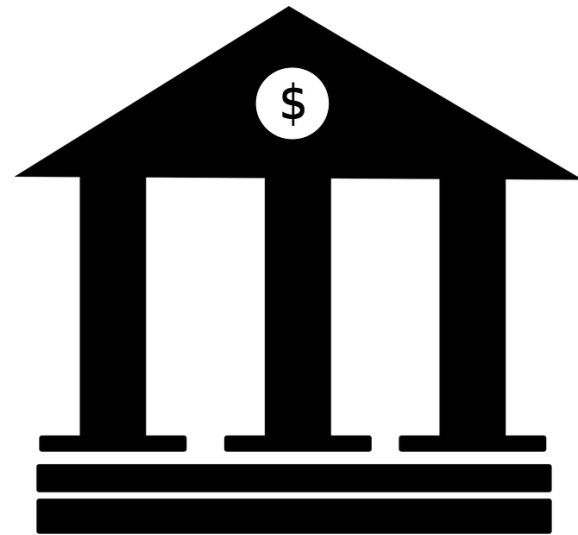
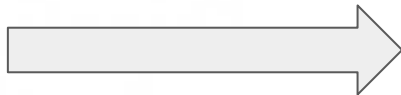
```
1 class LengthUnit:
2     def __init__(self, value: int):
3         self.value = value
4
5     def to_centimeter(self):
6         return self.value / 10
7
8     def to_meter(self):
9         return self.value / 10 / 100
10
```

Przygotuj metody specjalne umożliwiające dodawanie obiektów do siebie, odejmowanie oraz porównywanie ich ze sobą.

PyStart #57 Enkapsulacja

O co chodzi?

PyStart #57 Enkapsulacja

Czego używamy zamiast?

PyStart #57 Enkapsulacja

O co chodzi?

Enkapsulacja - ukrywanie pól danej klasy dla innych klas. W ten sposób chronimy siebie i innych programistów przed **nieprzewidzianym przez nas** modyfikowaniem właściwości lub wywoływaniem metod.

PyStart #57 Enkapsulacja

Enkapsulacja w Pythonie


```
1 class Bank:
2     def __init__(self):
3         self._money = 1000 * 1000
4
5     def withdraw(self, amount: int):
6         if amount > self._money:
7             return 0
8
9         self._money -= amount
10
11        return amount
12
13    def deposit(self, amount: int):
14        self._money += amount
```

-
- Symbol podkreślenia przed nazwą zmiennej lub metody.
  - Pycharm nie podpowiada takich zmiennych.
  - Nie chodzi tu o bezpieczeństwo, ale o wygodę

PyStart #57 Enkapsulacja

Enkapsulacja w Pythonie

```
1 class Bank:
2     def __init__(self):
3         self._money = 1000 * 1000
4
5     def _convert_to_pln(self, amount):
6         ...
7
```

-
- Metody także mogą być “prywatne”
  - Będzie można wywoływać je wewnątrz klasy poprzez `self._convert_to_pln`, a z “zewnątrz” już nie.

PyStart #57 Enkapsulacja

Enkapsulacja w Pythonie

A co jeśli spróbujemy się do tego odwołać mimo tego?

PyStart #57 Enkapsulacja

Enkapsulacja w Pythonie

A co jeśli spróbujemy się do tego odwołać mimo tego?

Zadziała zwyczajnie, ale sprawdźmy to.

PyStart #57 Enkapsulacja

Zadania dla nabrania wprawy

Przygotuj program, który będzie przechowywał listę zakupów. Każdy wpis jest osobnym obiektem klasy `ListItem`. Jeśli dany produkt znajduje się już na liście nie powinien być dodany drugi raz, zamiast tego powinna być zwiększana jego ilość. Produkty do zakupienia przechowuj w zmiennej prywatnej.

Obiekt klasy `List` musi posiadać następujące metody:

`addItem(product: Product, quantity: float)`

`removeItem(product: Product, quantity: float)`

`listItems(): list`

`calculateTotalCost()`

Każdy obiekt klasy `Product` posiada cenę oraz nazwę

PyStart #58 Dziedziczenie

O co chodzi?

Pojazdy

Samochody

Spalinowe

Elektryczne

Motocykle

Łodzie

PyStart #58 Dziedziczenie

Jak to wygląda w kodzie?

```
1 class Vehicle:
2     pass
3
4
5 class BaseCar(Vehicle):
6     pass
7
8
9 class Car(BaseCar):
10    pass
11
12
13 class ElectricCar(BaseCar):
14    pass
15
16
```


- W nawiasie przekazujemy po jakiej klasie dziedziczymy
- Dziedziczenie przebiega “kaskadowo”, dziedziczone są właściwości i metody

PyStart #58 Dziedziczenie

Przeciążanie metod

```
1 class Parent:
2     def get_type(self):
3         return 'parent'
4
5
6 class Child(Parent):
7     def get_type(self):
8         return 'child'
9
10
11 sample = Child()
12 print(sample.get_type())
13
```

→ Przeciążanie metod polega na ich “nadpisywaniu”, tzn. w klasie potomnej posiadamy taką samą metodę jak w “rodzicu”

```
(venv) D:\Trainings\Pystart\week_7>python inheritance.py
child
```

PyStart #58 Dziedziczenie

Przeciążanie metod

A co jeśli potrzebowalbyś odebrać wartość z metody “rodzica” ?

Super!

PyStart #58 Dziedziczenie

Super()


```
1 class Product:
2     def __init__(self, price):
3         self.price = price
4
5     def get_price(self):
6         return self.price
7
8
9 class DiscountedProduct(Product):
10    def get_price(self):
11        price = super().get_price()
12        return price - 0.1 * price
13
14
15 product = DiscountedProduct(100)
16 print(product.get_price())
```

→ **super()** wskazuje na klasę z której dziedziczymy, którą przeciążamy.

PyStart #58 Dziedziczenie

Kiedy super, a kiedy nie super ?


```
1 class Parent:
2     def parent_method(self):
3         return 'parent_method'
4
5     def common_method(self):
6         return 'common method'
7
8
9 class Child(Parent):
10     def child_method(self):
11         return self.parent_method()
12
13     def common_method(self):
14         return super().common_method()
15
```

- Jeśli ta sama metoda (**common_method**) jest dostępna w obu klasach (**Parent i Child**), to potrzebujemy `super()`
- Jeśli metody mają różne nazwy to w `Child` można wywoływać metody z `self`.
self.parent_method()

PyStart #58 Dziedziczenie

Jak zachowa się `__init__` ?


```
1  class Parent:
2      def __init__(self):
3          print('Rodzic!')
4
5
6  class Child(Parent):
7      pass
8
9
10 sample = Child()
11
```


- Init zachowuje się tak samo jak każda inna metoda.
- Init zadziałał, komunikat się wyświetla.

```
(venv) D:\Trainings\Pystart\week_7>python inheritance.py
Rodzic!
```

PyStart #58 Dziedziczenie

Przeciążanie inita

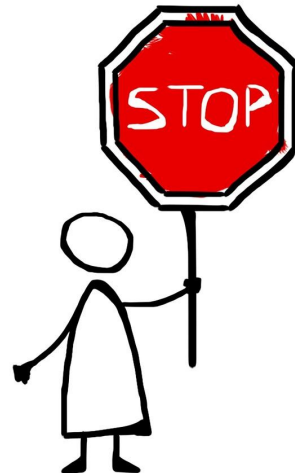
```
1 class Person:
2     def __init__(self, first_name, last_name):
3         self.details = f'{first_name} {last_name}'
4
5
6 class Student(Person):
7     def __init__(self, first_name, last_name, semester):
8         super().__init__(first_name, last_name)
9         self.semester = semester
10
11
12 jan = Student('Jan', 'Kowalski', 2)
13 print(jan.details)
14 print(jan.semester)
15
```

-
- Przeciążanie inita jest możliwe tak samo jak każdej innej metody.
  - Koniecznie należy wówczas wywołać init klasy po której dziedziczymy.

PyStart #58 Dziedziczenie

Zadania dla nabrania wprawy

1. Przygotuj klasę **BankAccount**, która będzie pozwalała wpłacać(**deposit**) i wypłacać(**withdraw**) środki. Utwórz klasę konta oszczędnościowego **SavingsAccount**, która będzie dziedziczyła po **BankAccount** i umożliwi zwiększenie stanu konta o procent odsetek.
2. Przygotuj klasę **Employee**, która w inicie będzie odbierała imię, nazwisko oraz stawkę godzinową. Przygotuj klasę **Manager**, która będzie dziedziczyła po klasie **Employee**, którego każda godzina pracy będzie liczona podwójnie, a dodatkowo będzie możliwość określenia premii managera(**add_bonus**(amount: int)).

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Co może pójść nie tak?


```
1
2     number1 = int(input('Number 1: '))
3     number2 = int(input('Number 2: '))
4
5     result = number2 / number1
6     print(result)
```

2, 3: Input może zwrócić coś czego int nie będzie mógł zrobić liczby.

5: Nie można dzielić przez zero

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Co może pójść nie tak?


```
1
2     number1 = int(input('Number 1: '))
3     number2 = int(input('Number 2: '))
4
5     result = number2 / number1
6     print(result)
```

2, 3: Input może zwrócić coś czego int nie będzie mógł zrobić liczby.

ValueError

5: Nie można dzielić przez zero

ZeroDivisionError

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Jak to zapisać bezpieczniej?


```
1 try:
2     number1 = int(input('Number 1: '))
3     number2 = int(input('Number 2: '))
4     result = number2 / number1
5     print(result)
6 except ValueError:
7     print('Podano nieprawidłową wartość')
8 except ZeroDivisionError:
9     print('Nie dzielimy przez zero')
```

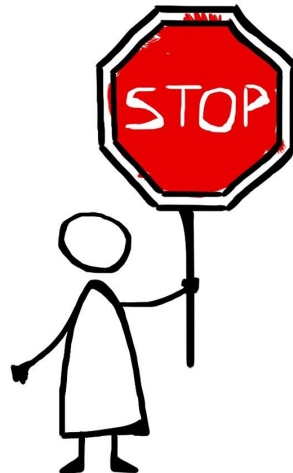
- Try... except
- Ile razy ten except?
- można też
`except (ValueError, ZeroDivisionError)`
- finally

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Zadania dla nabrania wprawy

Przygotuj listę która zawiera 10 elementów. Zapytaj użytkownika o to która z wartości powinna zostać zwrócona. Jeśli użytkownik odwoła się do wartości która nie istnieje (**IndexError**), to wyświetl komunikat, że takiej wartości nie ma.

Przygotuj słownik zawierający 3 wartości. Sprawdź co się stanie jeśli spróbujesz odwołać się od klucza, który nie istnieje w tym słowniku. Spróbuj obsłużyć taką sytuację łapiąc taki wyjątek.

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Jak wysłać wyjątek?

Jak wyrzucić wyjątek w przypadku gdy podana liczba nie jest podzielna przez 5?

```
1 while True:
2     value = int(input('Podaj liczbę: '))
3     if not value % 5 == 0:
4         raise Exception('Liczba nie jest podzielna przez 5.')
5
6     print(value)
```

Traceback (most recent call last):

File "exceptions-show.py", line 4, in <module>

raise Exception('Liczba nie jest podzielna przez 5.')

Exception: Liczba nie jest podzielna przez 5.

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Ciekawi?

Gdzie należy dodać try except?

To zależy.

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Jak wysłać wyjątek?

Jak wyrzucić wyjątek w przypadku gdy podana liczba nie jest podzielna przez 5?

```
1 while True:
2     try:
3         value = int(input('Podaj liczbę: '))
4         if not value % 5 == 0:
5             raise Exception('Liczba nie jest podzielna przez 5.')
6
7         print(value)
8     except Exception as e:
9         print(e)
```

#1

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Jak wysłać wyjątek?

Jak wyrzucić wyjątek w przypadku gdy podana liczba nie jest podzielna przez 5?

```
1 while True:
2     try:
3         value = int(input('Podaj liczbę: '))
4         if not value % 5 == 0:
5             raise Exception('Liczba nie jest podzielna przez 5.')
6
7         print(value)
8     except Exception as e:
9         print(e)
```

#1

#2

```
1 try:
2     while True:
3         value = int(input('Podaj liczbę: '))
4         if not value % 5 == 0:
5             raise Exception('Liczba nie jest podzielna przez 5.')
6
7         print(value)
8     except Exception as e:
9         print(e)
10
```

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Zadania dla nabrania wprawy

Zapytaj użytkownika o dowolny tekst, który użytkownik chciałby odwrócić
(Wyświetlić od końca do początku).

Jeśli użytkownik poda pusty string powinien zostać zwrócony wyjątek.

Pytaj użytkownika o nazwy 10 owoców, jeżeli dany owoc znajduje się już na liście to powinien zostać wyrzucony wyjątek i program powinien przestać pytać.

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Ciekawi?


```
1 class ValueTooSmall(Exception):  
2     pass  
3  
4 class ValueTooBig(Exception):  
5     pass  
6
```

```
8 try:  
9     value = int(input('Podaj liczbę: '))  
10    if value < 10:  
11        raise ValueTooSmall()  
12    if value > 20:  
13        raise ValueTooBig()  
14  
15    print(value)  
16 except (ValueTooSmall, ValueTooBig) as error:  
17    print(error)
```

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

Podsumowując

- Wyjątki służą do obsługi sytuacji gdy wystąpi błąd.
- Różne typy błędów realizujemy za pomocą dziedziczenia.
- W Pythonie jest wiele “wbudowanych” typów wyjątków, warto zwrócić uwagę na komunikaty.

PyStart #59 Wyjątki, obsługa błędów

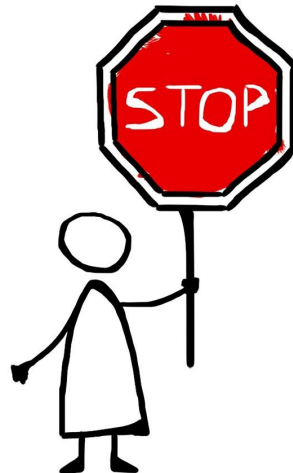
Zadania dla nabrania wprawy

Na podstawie API <https://restcountries.com> Przygotuj aplikację, która zapyta użytkownika o nazwę Państwa, a następnie wyświetli jego stolicę.

Pamiętaj by obsłużyć sytuację gdy:

- użytkownik wprowadzi nazwę Państwa, którego nie ma w bazie.
- skrypt nie będzie miał dostępu do internetu

Warto zastanowić się również nad tym co powinno się stać gdy użytkownik zada pytanie o to samo Państwo dwa razy. **Czy powinniśmy pytać o nie drugi raz API? Pomyśl o uzasadnieniu swojej decyzji.**

DZIEWIĄTA PRACA DOMOWA

UWAGA! UWAGA!

- Stwórz klasę `BaseEmployee` umożliwiającą przechowywanie imienia, nazwiska oraz daty zatrudnienia. Jeśli użytkownik poda datę późniejszą niż data dzisiejsza lub wskazującą na czas pracy dłuższy niż 50 lat to wyrzucić wyjątek `InvalidDateOfEmployment`. Dodaj metody specjalne umożliwiające sortowanie względem długości zatrudnienia.
- Utwórz w klasie `BaseEmployee` metodę `get_employment_time`. Metoda ta powinna każdorazowo zwracać informację ile dni pracuje dany pracownik(od początku).
- Utwórz klasę `Employee` która będzie dziedzyczyła po klasie `BaseEmployee`, klasa ta powinna posiadać stawkę godzinową, wymiar etatu (np. pełen etat to 160 godzin), oraz wartość premii pracownika. Przygotuj metodę wyliczającą wartość jego wynagrodzenia.
- Napisz klasę obsługującą plik json wg. wzoru.
Powinna ładować zawartość pliku json do zmiennej, a jeśli plik nie istnieje zmienna powinna zawierać pustą listę. Dodatkowo powinna mieć możliwość dodawania nowego obiektu do pliku

```
[  
  { "first_name": "James", "last_name": "Callaghan" },  
  { "first_name": "Margaret", "last_name": "Thatcher" },  
  { "first_name": "James", "last_name": "Callaghan" },  
  { "first_name": "Harold", "last_name": "Wilson" },  
]
```